H. P. Lovecraft

Dagon

H. P. Lovercraft – Dagon
Eerst verschenen in 1917

Nederlandse vertaling:
Andreas van Woerkom
2017

Ik schrijf dit onder aanzienlijke mentale spanning, want tegen het eind van de avond zal ik er niet meer zijn. Ik ben blut, en loop aan tegen het einde van mijn voorraad van het medicijn dat mijn leven enigszins draaglijk maakt. Ik kan de marteling niet langer verdragen. En dus zal ik mezelf vanuit dit zolderraam naar beneden werpen, de smerige straat op. Denk niet van mijn verslaving aan morfine dat ik een zwakkeling of een gedegenereerde ben. Wanneer je deze haastig geschreven gekreukelde bladzijden hebt gelezen, kun je raden, hoewel je je nooit volledig zal realiseren, waarom ik *óf* moet vergeten, *óf* de dood moet kiezen.

Het was op één van de meest open en minst bezochte delen van de brede Stille Oceaan dat het schip waar ik supercargo van was het slachtoffer werd van Duitse plunderaars. De grote oorlog bevond zich toen nog in de beginfase en de zeestrijdkrachten van de moffen waren nog niet vervallen tot hun latere inferioriteit. En dus werd ons schip een legitiem doelwit, en werden wij uiteindelijk gevangenen van de Duitsers, die ons behandelden met alle eerlijkheid en consideratie die ons als marine-gevangenen toekwam. Zo zachtmoedig en los was de discipline van onze ontvoerders, dat ik vijf dagen nadat we waren gevangen, erin geslaagd was om te ontsnappen in een kleine boot die voorzien was van voldoende zoet water en rantsoenen om het een lange tijd uit te zingen.

Toen ik vrij was en me op open zee bevond, had ik maar weinig benul van mijn omgeving. Ik was nooit een bekwame navigator geweest, en ik kon mezelf aan de zon en de sterren alleen maar vaag indenken dat ik iets ten zuiden van de evenaar was. Van de lengtegraad wist ik niets, en er was geen eiland of kustlijn in zicht. Het weer bleef goed, en talloze dagen dreef ik doelloos rond onder de brandende zon, wachtend op een passerend schip of op de kust van een bewoonbaar land. Maar noch het schip noch het land verscheen en ik begon te wanhopen in mijn eenzaamheid op de

deinende uitgestrektheid van het ononderbroken blauw van de oceaan.

De verandering vond plaats terwijl ik sliep. De details zal ik nooit weten, want mijn sluimering, hoewel onrustig en door nachtmerries aangetast, was ononderbroken. Toen ik eindelijk wakker werd bevond ik mezelf half opgezogen in een slijmerige uitgestrektheid van helse zwarte modder die zich over mij uitstrekte in monotone golvingen zover als het oog reikte, en waarin mijn boot op enige afstand half in de grond lag.

Hoewel je je best kunt voorstellen dat mijn eerste sensatie bij zo'n wonderbaarlijke en onverwachte overgang van het landschap verwondering zou zijn, was ik in werkelijkheid eerder geschokt dan verbaasd. De lucht en de rottende grond waren namelijk doordrongen van een sinistere kwaliteit die me tot op het bot bekoelde. De omgeving was vervuild met de karkassen van rottende vis, en van andere minder goed beschrijfbare dingen die ik zag uitsteken uit de smerige modder van de oneindige vlakte. Misschien moet ik niet hopen in heldere woorden de onuitsprekelijke afgrijselijkheid over te brengen die kan bestaan in absolute stilte en desolate onmetelijkheid. Er was niets te horen, en niets in zicht behalve een enorme uitgestrektheid van zwart slijm. En toch vervulde de volkomen stilte en de homogeniteit van het landschap me met een misselijkmakende angst.

De zon brandde aan een hemel die me welhaast zwart leek in zijn wolkeloze wreedheid, alsof ze het inktzwarte moeras onder mijn voeten weerspiegelde. Toen ik in de gestrande boot kroop, besefte ik dat slechts één theorie mijn positie kon verklaren. Door een ongekende vulkanische activiteit moet een deel van de oceaanbodem naar de oppervlakte zijn gedrukt, waardoor gebieden zijn blootgelegd die zich gedurende ontelbare miljoenen jaren verborgen hadden gehouden onder de ondoorgrondelijke diepten van de oceaan.

Zo groot was de omvang van het nieuwe land dat onder me was opgekomen, dat ik nog niet het zwakste geluid van de golvende oceaan kon horen, zelf niet als ik mij zo veel mogelijk inspande. Ook waren er geen zeevogels die zich tegoed deden aan de alomtegenwoordige dode wezens op de vlakte.

Een paar uur lang zat ik te denken en te broeden in de boot, die op zijn kant lag en een beetje schaduw bood terwijl de zon langs de hemel gleed. Naarmate de dag vorderde, werd de grond wat minder plakkerig en leek het er op dat de grond waarschijnlijk in korte tijd voldoende zou opdrogen voor reisdoeleinden. Die nacht sliep ik maar weinig, en de volgende dag maakte ik voor mezelf een pakket met voedsel en water klaar, als voorbereiding op een reis over het land op zoek naar de verdwenen zee en mijn mogelijke redding.

Op de derde ochtend was de grond droog en stevig genoeg om met gemak overheen te lopen. De geur van de rottende vis was enorm smerig, maar ik was bezig met belangrijker dingen om aan zo’n beperkt ongemak te denken. En dus verzamelde ik al mijn moed om op weg te gaan naar een onbekend doel. De hele dag liep ik gestaag westwaarts, waarbij ik me liet leiden door een verafgelegen heuvel, die hoger uit het landschap oprees dan elke andere hoogte in de glooiende woestijn. Die nacht kampeerde ik en trok de volgende dag nog steeds naar de heuvel, hoewel dat object nauwelijks dichterbij leek dan toen ik die voor het eerst had gezien. Tegen de vierde avond bereikte ik de voet van de heuvel, die veel hoger bleek te zijn dan hij van een afstand had geleken; een tussenliggende vallei zette de heuvel scherp af van de rest van het oppervlak. Te moe om de heuvel te beklimmen, sliep in de schaduw van de heuvel.

Ik weet niet waarom mijn dromen zo wild en onrustig waren die nacht, maar voordat de afnemende en fantastisch bolle maan ver boven de oostelijke vlakte was gerezen, was ik wakker geworden in klam zweet, vastbesloten om niet meer te gaan slapen. Zulke

visioenen als ik had meegemaakt, waren te veel om nogmaals te verdragen. En in de gloed van de maan realiseerde ik hoe onverstandig ik was geweest om overdag te reizen. Zonder het verblindende licht van de zon, had mijn reis me minder energie gekost. Ja, ik voelde me nu heel goed in staat om de klim te maken die me bij zonsondergang had afgeschrikt. Toen ik mijn rugzak opraapte, begaf ik me naar de top van de heuvel.

Ik heb gezegd dat de ongebroken eentonigheid van de glooiende vlakte een bron van vage verschrikking voor me was, maar ik denk dat mijn gruwel groter was toen ik de top van de heuvel bereikte en naar de andere kant keek in een onmetelijke kuil of kloof, waarvan de zwarte uitsparingen nog niet verlicht waren omdat de maan nog niet hoog genoeg aan de hemel stond. Ik voelde alsof ik op de rand van de wereld stond. Over de rand tuurde ik in de peilloze chaos van de eeuwige nacht. Door mijn angst had ik merkwaardige herinneringen aan *Paradise Lost* en aan de afgrijselijke klim van Satan door de onherbergzame sferen van de duisternis.

Toen de maan hoger aan de hemel stond, begon ik in te zien dat de hellingen van de vallei niet zo loodrecht waren als ik me had voorgesteld. Richels en uitstulpingen boden tamelijk gemakkelijke treden voor een afdaling, en na een afdaling van een meter of honderd werd de helling zeer geleidelijk. Aangespoord door een impuls die ik niet met zekerheid kan analyseren, krabbelde ik met moeite over de rotsen en ging op de glooiende helling daaronder staan, starend in de Stygische diepten waar nog geen licht was binnengedrongen.

Plotseling werd mijn aandacht getrokken door een groot en alleenstaand object op de tegenovergestelde helling, die ongeveer honderd meter voor mij steil omhoog liep. Daar stond een object dat wit schitterde in de nieuwe geschonken stralen van de opgaande maan. Ik verzekerde mezelf er al snel van dat het slechts een

gigantisch stuk steen was, maar ik was me bewust van een duidelijke indruk dat zijn contouren en positie niet helemaal het werk van de natuur geweest waren. Een nadere beschouwing vervulde me met gevoelens die ik niet kan uiten, want ondanks zijn enorme omvang, en zijn positie in een afgrond die sinds de jonge jaren op de bodem van de zee had gelegen, bemerkte ik zonder enige twijfel dat het vreemde voorwerp een goedgevormde monoliet was, waarvan de enorme massa het vakmanschap -en misschien ook de aanbidding- van levende en denkende wezens toonde.

Versuft en bang, maar niet zonder een zekere opwinding van de vreugde van de wetenschapper of archeoloog, bekeek ik mijn omgeving nauwkeuriger. De maan, nu dichtbij het zenit, straalde raar en levendig boven de torenhoge steile hellingen die in de kloof zaten, en onthulde het feit dat een wijdvertakt waterlichaam naar de bodem stroomde, in beide richtingen uit het zicht verdraaide, bijna kabbelde en haast tot aan mijn voeten kwam. Over de kloof spoelden de golfjes tot aan de voet van de cyclopische monoliet, op wiens oppervlak ik nu zowel inscripties als grove sculpturen kon ontwaren. Het schrift was in een systeem van hiërogliefen dat onbekend was voor mij, en anders dan wat ik ooit in boeken had gezien. Voor het grootste deel bestond het uit conventionele waterwezens zoals vissen, alen, octopussen, kreeftachtigen, weekdieren, walvissen en dergelijke. Verscheidene karakters vertegenwoordigden duidelijk mariene zaken die onbekend zijn in de moderne wereld, maar van wie ik de ontbindende vormen die ik had waargenomen op de verrezen vlakte.

Het was echter het picturale snijwerk dat me het meest betoverde. Over het tussenliggende water waren ze vanwege hun enorme afmetingen duidelijk zichtbaar, een reeks bas-reliëfs waarvan de onderwerpen de afgunst van een Doré zouden hebben opgewekt. Ik denk dat deze dingen mensen moesten verbeelden, tenminste een bepaald soort mensen, hoewel de wezens werden gediskwalificeerd

als vissen in de wateren van een zeegrot, of eer betuigden aan een monolithisch heiligdom dat zich ook onder de golven scheen te bevinden. Van hun gezichten en vormen durf ik niet in detail te spreken, want alleen al de herinnering maakt me misselijk. Grotesk voorbij de verbeelding van een *Poe* of een *Bulwer*, en toch waren ze in grote lijnen verdomd menselijk, ondanks de handen en voeten met zwemvliezen, schokkend brede en slappe lippen, glazige, uitpuilende ogen en andere kenmerken die minder aangenaam zijn om te onthouden. Merkwaardig genoeg schenen ze slechts uit proportie te zijn gebeiteld met hun landschappelijke achtergrond, want één van de wezens werd getoond in de daad van het doden van een walvis die werd voorgesteld als maar weinig groter dan hijzelf. Ik merkte op, zoals ik zeg, hun groteske gestalte en vreemde grootte, maar in een ogenblik besloot ik dat zij slechts de denkbeeldige goden van een of andere primitieve vissende of zeevarende stam waren. Een stam waarvan de laatste afstammeling de geest had gegeven voordat de eerste voorouder van de *Piltdown* of de Neanderthaler was geboren. Vol ontzag over deze onverwachte glimp van een verleden dat verder terug ging dan het voorstellingsvermogen van de meest gedurfde antropoloog, stond ik daar mijmerend terwijl de maan vreemde bespiegelingen op het stille kanaal vóór me wierp.

Toen zag ik het opeens. Met slechts een lichte golving om de stijging naar het oppervlakte te markeren verscheen het ding boven het donkere water. Uitgestrekt, Polyphemus-achtig en walgelijk schoot het als een kolossaal monster van nachtmerries richting de monoliet, waarover het zijn gigantische geschubde armen gooide, terwijl het zijn afschuwelijke hoofd boog en afgemeten geluiden ten gehoor bracht. Ik denk dat ik toen gek werd.

Van mijn hectische beklimming van de helling en de klif, en van mijn uitzinnige reis terug naar de gestrande boot, herinner ik me weinig. Ik geloof dat ik veel zong, en lachte als een waanzinnige toen ik niet meer kon zingen. Ik heb onduidelijke herinneringen aan

een grote storm enige tijd nadat ik de boot bereikte, in ieder geval weet ik dat ik donderslagen en andere klanken hoorde die de natuur alleen in haar wildste buien uitschreeuwt.

Toen de duisternis optrok, zat ik in een ziekenhuis in San Francisco. Ik was daar heen gebracht door de kapitein van het Amerikaanse schip dat mijn boot midden in de oceaan had opgepikt. In mijn delirium had ik veel gezegd, maar ondervond dat mijn woorden nauwelijks aandacht hadden gekregen. Van alle ontreddering van het land in de Stille Oceaan wisten mijn redders niets, en ik vond het ook niet nodig om te proberen ze te overtuigen van iets waarvan ik wist dat ze het niet konden geloven. Op een keer zocht ik een gevierde etnoloog op en amuseerde hem met eigenaardige vragen over de oude Filistijnse legende van *Dagon*, de vissengod; maar al snel bemerkend dat hij hopeloos conventioneel was, heb ik mijn vragen niet doorgezet.

Het is 's nachts, vooral wanneer de maan bol is en afneemt, dat ik het ding zie. Ik heb morfine geprobeerd, maar de drug heeft slechts voorbijgaande verlichting gegeven, en heeft me als een hopeloze slaaf in zijn klauwen getrokken. Dus nu moet ik het allemaal beëindigen, omdat ik een volledig verslag heb geschreven van de informatie voor het minachtende amusement van mijn medemensen. Vaak vraag ik me af of het niet allemaal een puur fantoom kon zijn - een koortsaanval toen ik zonovergoten en razend in de open boot lag na mijn ontsnapping uit het Duitse oorlogsschip. Dit vraag ik mezelf af, maar er komt altijd een vreselijk levendig visioen in me op als antwoord. Ik kan niet denken aan de diepe zee zonder te huiveren bij de naamloze dingen die op dit moment op zijn slijmerige bodem kunnen kruipen en ploeteren, hun oude stenen idolen aanbidden en hun eigen verfoeilijke gelijkenissen maken op onderzeese obelisken van met water doordrenkt graniet. Ik droom van een dag waarop ze boven de golven uit kunnen stijgen om met hun stinkende klauwen de overblijfselen van een nietige, door de oorlog uitgeputte mensheid

naar beneden te slepen - van een dag waarop het land zal zinken en de donkere oceaanbodem zal opstijgen te midden van een universeel pandemonium.

Het einde is nabij. Ik hoor een geluid aan de deur, vanaf een of ander immens glad lichaam dat er tegenaan botst. Het zal mij niet vinden. God, die hand! Het raam! Het raam!